Муркаш район хаҫачĕ

Ҫĕнтерӳ ялавĕ

1944 ҫулхи майăн 5-мĕшĕнчепе тухать

30 (7455) № ✻ Шăмат кун, 2007 ҫулхи апрелĕн (ака) 14-мĕшĕ ✻ Хакĕ ирĕклĕ

Район уй-хирĕсенче

Удобренисемпе апатлантарнă

Ҫурхи хĕвел тӳпене ҫӳлерех те ҫӳлерех улăхать, ҫурхи кунсем те ăшăрах. Апла пулсан районти хуҫалăхсенче ҫурхи уй-хир ĕҫĕсем тытăннăччен те инҫе мар. Хатĕрленӳ ĕҫĕсем тытăннă та ĕнтĕ.

Районĕпе кăҫал ҫур аки валли 3846,2 тонна вăрлăх имҫамлама пăхнă. Ĕнерхи кун тĕлне Ленин яч. хис. хуҫалăхра 40 тонна вăрлăха имҫамланă ĕнтĕ.

«Герой», Ильич яч. хис., Ленин яч. хис., «Оринино», «Передовик», Чапаев яч. хис., «Чемеево» хуҫалăхсенче, «Лидер» агрофирмăра ҫĕр улми вăрлăхне суйласа ировизацилеме хурассине йĕркеленĕ.

Матвеевăн хресчен (фермер) хуҫалăхĕнче кĕрхи культурăсене 12 гектар ҫинче, «Ударник» хуҫалăхра 40 гектар нумай ҫул ӳсекен курăксене минераллă удобренисемпе апатлантарнă.

Ял хуҫалăх ҫыравĕ

Ĕҫре палăрнисене – наградăсем

2006 ҫулхи Пĕтĕм Раҫҫейри ял хуҫалăх ҫыравĕ пире пурне те пырса тиврĕ. Ăна палăртнă вăхăтра иртте-рессишĕн чылай тимлерĕҫ. Ҫакна шута илсе 16 ҫынна “Перепиҫе активлă хутшăннăшăн” медальпе тата 112 ҫынна ятарлă паллăпа чыслама йышăннă. Ҫак ятпа район администрацийĕн пысăк залĕнче савăнăҫлă лару пулчĕ. Унта Чăвашстат ертӳҫин ҫумĕ Э.Г. Максимова тата Муркаш район администрацийĕн пуҫлăхĕн пĕрремĕш ҫумĕ А.Н. Иванов патшалăх наградисене пачĕҫ, тав сăмахĕсем каласа ăнăҫусем сунчĕҫ.

– Ҫырав ял хуҫалăхĕнчи лару-тăрăва тарăнрах тĕпчесе пĕлме, ҫĕр тата аграри реформисене иртнĕренне май пулса иртекен улшăнусене, ял хуҫалăх продукчĕсем туса илекенсен кашни категорине туллин палăртма, ҫĕршывăн апат-ҫимĕҫ ресурсĕсене пур енлĕн пĕлсе тăма, ҫавăн пекех ытти ҫивĕч ыйтусене шута илме пулăшмалла. Унăн пĕтĕмлетӳĕсем агропромышленноҫ политикине малалла ҫирĕп тытса пыма, апат-ҫимĕҫ хăрушсăрлăхне туса хума пулăшмалла. Ҫырав кăтартăвĕсене пĕтĕмлетсе пĕтернĕпе пĕрех ĕнтĕ, – терĕ Э.Г. Максимова.

Ҫĕршывра ҫыравсем пулсах тăраҫҫĕ. Акă кĕске вăхăт хушшинчех икĕ ҫырав ирттерсе ятăмăр. Умра пире татах 2009, 2010 ҫулсенчи ҫыравсем кĕтеҫҫĕ.

Р. ИЛЛАРИОНОВА.

ЧР экономикăпа социаллă аталанăвĕн стратегийĕ

Сирĕнтен ҫырусемпе сĕнӳсем кĕтетпĕр

Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн сессийĕнче пĕрремĕш вулавпа «Чăваш Республикин 2020 ҫулччен экономикăпа социаллă аталанăвĕн стратегийĕ ҫинчен» саккун йышăннă. Ку документа Чăваш Ен Президенчĕ, «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин аслă канашĕн членĕ Николай Федоров сĕннипе, республика Патшалăх Канашĕнчи «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») фракци депутачĕсем хутшăннипе йышăннă.

Хальхи вăхăтра республикăра пурăнакансен ҫак документа анлăн сӳтсе яваҫҫĕ. Партин регион уйрăмĕнче асăннă документăн ҫирĕплетнĕ вариантне кĕртме сĕнӳсемпе ҫырусем пухассине йĕркеленĕ.

Ҫавна май Стратегире палăртнă задачăсене «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей («Единая Россия») партин пуҫламăш тата вырăнсенчи организацийĕсенче, предприятисемпе организацисенче анлăн сӳтсе явмалла. Кунта ҫавăн пекех Чăваш Патшалăх Канашĕн депутачĕсене – «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») фракци членĕсене, депутатсен хуласенчи, районсенчи Пухăвĕсен депутачĕсене хутшăнтармалла.

Стратегие ырлакансенчен, сĕнӳсемпе хушусем паракансенчен ҫырусем пухассине йĕркелемелле.

Пур сĕнӳсене те партин регион ĕҫтăвкомне 2007 ҫулхи апрелĕн 30-мĕшĕнчен кая юлмасăр ярса памалла.

Г. НИКОЛАЕВА,
«Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин Чăваш регион уйрăмĕн ĕҫтăвкомĕн ертӳҫи.

Космонавтика кунĕ ячĕпе

Тĕнче уҫлăхĕ илĕртет

2004 ҫултанпа Муркашри ача-пăча тĕслĕх бибилиотеки чăвашăн мухтавлă ывăлĕн, летчик-космонавчĕн, авиаци генерал-майорĕн, икĕ хут Совет Союзĕн Геройĕн Андриян Григорьевич Николаевăн ячĕпе хисепленсе тăрать. Ҫавăнпа та библиотекăра космонавтикăпа ҫыхăннă чылай мероприяти пулса иртет. Апрелĕн 12-мĕшĕнче Муркашри ача-пăча тĕслĕх библиотекинче Андриян Григорьевич Николаева халалланă “Чăваш ҫĕрĕн ҫăлтăрлă ывăлĕ” кĕнеке куравĕ уҫăлчĕ. Куравра кĕнекесемпе литература хайлавĕсем кăна мар, ҫавăн пекех Социализмла Ĕҫ Геройĕн Е.А. Андреевăн ҫемье архивĕнче упраннă А.Г. Николаев пурнăҫĕпе ҫыхăннă сăн ӳкерчĕкĕсем те пулчĕҫ.

Чăваш халăхĕн сумлă ывăлĕ ҫинчен CD дискçене пăхса ачасем тĕплĕнрех паллашрĕҫ. Кĕҫĕн тата вăтам классенче вĕренекенсем валли “Тĕнче уҫлăхне – ҫул” викторинавăйă иртрĕ. Ачасем питĕ активлă пулчĕҫ, библиотекăра вăй хуракансемпе космосла ҫыхăннă вăйăсене вылярĕҫ. Ҫавăн пекех “Сын. Тĕнче уҫлăхĕ. Космос” ӳкерчĕксен конкурсĕ пулчĕ. Ҫак паллă кун пурне те хавхалантарчĕ, космосла ҫыхăннă пĕлĕве татах та анлăлатма май пачĕ.

Е. НАЛИМОВА,
Муркашри ача-пăча тĕслĕх библиотека ертӳҫи.
Сăн ӳкерчĕкре: куравра.

Ыр кăмăллăх акцийĕ

«Хăвăн ăшшупа ăшăт»

Ярославка ял тăрăхĕнчи ҫамрăксем шутланă тăрăх, ачасенчен хакли хальхи вăхăтра нимĕн те ҫук. «Хăвăн ăшшупа ăшăт» тесе ят пачĕҫ вĕсем ача кĕнекисем пухассипе йĕркеленĕ ыр кăмăллăх акцине.

Курăмлă пĕлтерӳсем те, ятарлă хăтлану та пулман. Ҫамрăксен пуҫарăвĕ кăна малти вырăнта пулчĕ. Кĕнекесем пухассишĕн ответлисене ҫирĕплетрĕҫ, ытти вара – кашнин ирĕкĕ.

Ҫапла вара акци пĕр уйăха яхăн пычĕ, апрелĕн 2-мĕшĕнче унăн итогĕсене Ярославкăри Культура ҫуртĕнче ача-пăча кĕнекисен пĕтĕм тĕнчери кунне халалланă утренникра пĕтĕмлетрĕҫ. Унта «Улыбка» ача сачĕн воспитанникĕсем чăн-чăн уяв туса пачĕҫ: сăвăсем вуларĕҫ, юрăсем юрларĕҫ. Ҫавăн пекех «Ҫак герой епле юмахран пулнине пĕл» викторина та интереслĕ иртрĕ.

Акци итогĕ ҫапла. Пĕтĕмпе 48 кĕнеке 900 тенкĕлĕх пухнă. Ку вăл, нумаях мар пулин те, ачасемшĕн тăрăшни паха. Мероприятие Ярославка ял тăрăхĕнчи ҫамрăксен канашĕн ертӳҫи Алексей Мигушов, Николай Гришин, Светлана Мигушова активлă хутшăнчĕҫ.

А. ЗАПОЛЬСКАЯ.

Ярославка ялĕ.

Партисен пурнăҫĕнчен

Кулленхи ыйтусене сӳтсе яваҫҫĕ

«Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин пуҫламăш уйрăмĕсене кашни ял тăрăхĕнчех йĕркеленĕ. Хальхи вăхăтра вĕсенче ответлă тапхăр. Уйрăмсенче отчетпа суйлав пухăвĕсем иртеҫҫĕ. Ҫак вăхăта пухусем Уйкас Янасал, Мăн Сĕнтĕр, Ильинка, Катькас, Муркаш, Москакасси, Оринин, Ҫатракасси ял тăрăхĕсенче пулса иртрĕҫ те ĕнтĕ.

Отчетпа суйлав пухăвĕсем ҫитес вăхăтрах пур пуҫламăш уйрăмсенче те пулса иртмелле. Апрелĕн 27-мĕшĕнче вара ҫак партин Муркаш районĕнчи уйрăмĕн пухăвĕ иртĕ.

Пухусенче пăхса тухакан ыйтусен анлăшĕпе пĕлтерĕшĕ пĕчĕк мар. Вĕсенче партин пуҫламăш уйрăмĕсен секретарĕсен, ревизорĕсен отчечĕсене итлессипе, вĕсене ҫĕнĕрен суйлассипе, отчетпа суйлав конференцине кайма делегатсем палăртассипе пĕрлех паян умра тăракан пысăк пĕлтерĕшлĕ ыйтусем пирки те сăмах пырать. Кунта чи малтанах «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин пуҫламăш уйрăмĕ, парти иртерекен мероприятисене активлă хутшăнассине, приоритетлă наци тата парти проекчĕсене пурнăҫа кĕртессишĕн ҫине тăрассине, парти ретне активлă тата авторитетлă ҫынсене илессине, РФ Федераллă Пухăвĕн Патшалăх Думин депутачĕсен суйлавĕн кампанине хатĕрленессине, Чăваш Республикин Президенчĕ 2007 ҫула Ача ҫулталăкĕ тесе палăртнă май туса ирттермелли ĕҫсене асăнса хăвармалла. Кунпа пĕрлех пухусенче Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн юлашки сессийĕнче пĕрремĕш вулавпа йышăннă «ЧР экономикăпа социаллă аталанăвĕн 2020 ҫулччен стратегийĕ ҫинчен» саккун проекчĕ те кун йĕркинче.

Ҫакна палăртни те ытлашши мар. Хальхи вăхăтра Пĕтĕм Раҫҫейри «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») политика партийĕн ретĕнче 1 миллион та 385 пин ҫын тăрать. Ҫав шутран партин Чăваш регион уйрăмĕнче – 18 пин ҫын ытла. Район уйрăмĕнче – 410 ҫын. Заявленисем панисем татах ҫук мар-ха.

Апла пулсан, «Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин малашлăхĕ пур, вăл ҫĕршыв малашлăхне пуласлăхĕшĕн татах курăмлă та пысăк ĕҫсем туса ирттерме пултарĕ.

А. КОРНЕЕВА,
«Пĕрлĕхлĕ Раҫҫей» («Единая Россия») партин Муркаш районĕнчи уйрăмĕн ертӳҫи.

Юбилей

Саламлатпăр

Пиккикасси ялĕнче пурăнакан **Зоя Николаевна ВАСИЛЬЕВА** паян хăйĕн 50 ҫулхи юбилейне паллă тăвать. Ҫав ятпа эпир ăна чун-чĕререн тата ăшшăн саламлатпăр. Ҫирĕп сывлăх, ăнăҫу, вăрăм ĕмĕр сунатпăр.

Кĕркунне пек тулăх пултăр ĕмĕрӳ,
Чир мĕнне пачах ан пĕлтĕр сывлăху,
Тату пултăр ĕмĕр пурнăҫу,
Такăр пултăр яланах ҫулу.
Тав сана пуриншĕн те чунтан,
Эсĕ хаклă кĕмĕл-ылтăнран,
Эс пурри пире савăнтарать,
Пурăнма ялан вăй-хал парать.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, хунямăшĕ, 3 хĕрĕпе кĕрӳшĕ, 1 мăнукĕ, ҫывăх тăванĕсем.

Хаклăран та хаклă ҫыннăмăра, юратнă мăшăра, юратнă аннене, ырă кăмăллă асаннене, хастар хунямана – Шупуҫ ялĕнче пурăнакан **Сусанна Сергеевна СТЕПАНОВАНА** 60 ҫулхи юбилейĕ ячĕпе чун-чĕререн саламлатпăр. Эсĕ нумай ҫул хушши Очăкассинчи тулли мар шкулта ачасене пĕлӳ парас ĕҫре вăй хуратăн. Хăвăн тивĕҫӳсене яланах тӳрĕ кăмăлпа пурнăҫлатăн. Ҫемье ăшшине тытса тăрассишĕн, ачусене пурнăҫ ҫулĕ ҫине кăларассишĕн ырми-канми тăрăшатăн. Эсир пурнăҫунта тунă ĕҫӳ, сирĕн пуян ăс-хакăлу, уҫă кăмăлу пиршĕн пысăк телей. Паян кун та эсир хастар, ĕҫчен, тăрăшуллă пулнишĕн эпир ҫав тери савăнатпăр.

Хисеплĕ тăвамăр! Санăн пурнăҫу малашне та ҫуркунне пек савăк, ыр ҫулла пек ăшă, кĕркунне пек тулăх пуласса шанса тăратпăр. Эсир пурришĕн савăнатпăр, санпа мухтанатпăр.

Саламлаканĕсем: юратнă мăшăрĕ, виçĕ ывăлĕ, 3 кинĕ, 5 мăнукĕ.

Цифрăсен чĕлхипе

Кăтартусем ӳсеҫҫĕ

Кăҫалхи пĕрремĕш кварталти демографи кăтартăвĕсем ҫапларах. Иртнĕ ҫул ҫак тапхăрта 79 ҫын ҫуралнă пулсан, кăҫал – 101 ҫын, вилекенсем иртнĕ ҫул 169 ҫын, кăҫал 166 ҫын пулнă. Ĕҫлеме пултаракан 18230 ҫын шутланать. Ача сачĕсене 1275 ача ҫӳрет, шкулсенче вĕренекенсем 4855-ĕн, пенсионерсем 10342 ҫын.

Пĕтĕмĕшле продукци туса илессипе япăх мар ĕҫленĕ. Ку хисеп унччен ҫулхи ҫав вăхăтринчен 56,9 процент ӳснĕ, 223067 пин тенкĕпе танлашнă. Уйрăмах промышленность предприятийĕсем ăнăҫлă ĕҫленĕ. Вĕсенче продукци туса илессин калăпăшĕ 100,6 процент ӳснĕ пулсан, ял хуҫалăх предприятийĕсенче – 5,6 процент. Сĕнтĕрти пурăнмалли ҫурт-йĕрпе коммуналлă хуҫалăх предприятийĕсĕр пуҫне районти пур промышленность тата хăлăх ыйтăвĕсене тивĕҫтерекен предприятисем пĕлтĕрхинчен чылай ăнăҫлă ĕҫленĕ. Кунта чи малтанах Муркашри кирпĕч заводне, «Моргаушагропромснаб», «Сеспель» предприятисене, «Моргаушрайгаз» филиалне, Муркаш почтамтне асăнмалла.

Харпăр хăйĕн бюджет тупăшĕ иртнĕ ҫул ҫак тапхăрта 5457 пин тенкĕпе, кăҫал 10274,9 пин тенкĕпе танлашнă. Ҫав шутран ял тăрăхĕсен хăйсен тупăшĕ 1711,4 пин тенкĕпе (иртнĕ ҫул 1112,9 пин тенкĕ) танлашать.

Январь – март уйăхĕсенче кăҫал 21743,9 пин тенкĕлĕх тӳлевлĕ пулăшу панă. Ҫакă вăл пĕлтĕрхи ҫав шайринчен 11 процент нумайрах. «Моргаушрайбыт» предприяти 1062,2 пин тенкĕлĕх тĕрлĕ пулăшу парса пĕлтĕрхи кăтартăва 41,5 процент ӳстерме пултарнă.

Ваккăн сутмалли тавар ҫаврăнăшĕн калăпăшĕ 90577,2 пин тенкĕпе танлашнă (иртнĕ ҫул 70143,2 пин тенкĕ е 129,1 процент). Муркаш райповĕ кăтартăва 33,8 процент, Мăн Сĕнтĕр райповĕ 24 процент ӳстерме пултарнă.

Обществăлла апатлану предприятийĕсем вырăнта тăман. Ку енĕпе кăтарту, унччен тенкĕпе танлаштарсан, 185,8 процентпа танлашать.

Пĕтĕмĕшле аш-какай продукцине 1661,5 тонна туса илнĕ (пĕлтĕр ҫав тапхăрта 1581,3 тонна). Ял хуҫалăх предприятийĕсенче, хушма хăҫалăхсенче аш-какай туса илессине ӳстернĕ пулсан, хресчен (фермер) хуҫалăхĕсенче ăна туса илесси пĕлтĕрхинчен пĕчĕкрех пулнă.

Сĕт пĕтĕмпе 9726,4 тонна суса илнĕ (100,5 процент). Пĕтĕмĕшле кашни ĕнерен вăтамран 836 килограмм сĕт сунă.

Пĕтĕмпе 14674,8 пин ҫăмарта илнĕ (иртнĕ ҫул 13631,2 пин).

Самăртма хупнă майракаллă шултра выльăхсен талăкра вăтамран 565 грамм (пĕлтĕр 530 грамм), сыснасем 321 грамм (310 грамм) ӳт хушнă.

Усă куракан кашни 100 гектар ҫĕр пуҫне аш-какай тата сĕт туса илесси унччен-хинчен ӳснĕ, аш-какайпа 26,4 центнерпа, сĕтпе 154,4 центнерпа танлашнă.

Майракаллă шултра выльăхсен йышĕ чакнă, 21187-рен 20198 пуҫ таран юлнă. Сыснасен 21602 пуҫ, сурăхсемпе качакасем 10273 пуҫ, чăх-чĕп 275,4 пин пуҫ, лашасем 458 пуҫ шутланаҫҫĕ.

Ял ҫыннисенчен январь-март уйăхĕсенче 461,7 тонна сĕт, 163 тонна аш-какай сутăн илнĕ. Ку кăтартусем унччененхи ҫулхинчен 54,6 тата 12,8 процент пысăкрах. Ку енĕпе икĕ райпо коллективĕ те ӳсĕмлĕ ĕҫлесе пыраҫҫĕ.

10699,2 пин тенкĕ (иртнĕ ҫул 18354 пин тенкĕ) инвестицисемпе усă курнă. Ҫав шутран харпăр хăй ҫурт-йĕрне тума 8100 пин тенкĕпе (131,8 процент).

Ĕҫсĕррисем иртнĕ ҫул ҫак вăхăта 102 ҫын шутланнă пулсан, кăҫал вĕсем 80. Ĕҫсĕрлĕх шайĕ 0,38 процентпа танлашать.

Э. СИМАКОВА,
район администрацийĕн экономика пайĕн пуҫлăхĕ.

Ҫырăнтару – 2007

Райхаҫат редакцийĕ ҫырăнтару хакне чакарать

Районти “Ҫĕнтерӳ ялавĕ” хаҫата иккĕмĕш ҫур ҫулта илсе тăма малалла ҫырăнтараҫҫĕ.

Апрельтен ытти мĕн пур изданисем ҫырăнтару хакне ӳстереҫҫĕ пулсан, райхаҫат редакцийĕ ăна чакарать. Ҫапла эпир ку ҫырăнтару кампанийĕнче кăна укҫан 10656 тенкĕ ҫухататпăр. Ҫав хушăрах районти “Ҫĕнтерӳ ялавĕ” хаҫата ҫырăнса илекенсен йышĕ ӳсессе шанатпăр.

Район хаҫатне 6 уйăха ҫырăнса илмелли ҫĕнĕ хак – 147 тенкĕ те 42 пус.

Малашне те пĕрле пулар.

РАЙОН ХАҪАЧĔН РЕДАКЦИЙĔ.